

Comhairliúchán le páistí i mbunscoileanna na hÉireann in 2023

Taithí páistí leis an Stair agus an Tíreolaíocht sa Bhunscoil

Is iad an Chomhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta (CNCM) ag obair i gcomhar le Hub na nÓg agus leis an Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige a chuir ceisteanna ar pháistí faoina ndearccháil agus faoina dtaithí ar Thíreolaíocht agus Stair sa bhunscoil. Baintear úsáid as an eolas le cinntí a dhéanamh maidir leis an méid a fhoghlaimíodh páistí sa churaclam athfhorbartha don Oideachas Sóisialta agus Imshaoil (OSI).

Labhraíomar le páistí idir 8-13 bliana d'aois i 3 bhunscoil éagsúla.

C1. Cad atá á fhoghlaim agat sa Tíreolaíocht/Stair?

Tíreolaíocht Fhisiceach (m.sh. aibhneacha, sléibhte, lochanna)

An Dúlra (m.sh. ainmhithe, flóra agus fána)

Eolaíochtaí Fhisiceacha (m.sh. painéil ghréine, fuinneamh, truailliú)

Geografaíocht Pholaitiúil (m.sh. contaetha, tíortha, bratacha, léarscáileanna, cultúir)

“D’fhoghlaimíomar faoi phortaigh”

Cultúir agus daoine éagsúla (m.sh. Na Ceiltigh an Chlochaois, Rómhánaigh, Astacaigh)

Saol na ndaoine (m.sh. Rosa Parks, Daniel O’Connell, Tom Crean)

Stair na hÉireann (m.sh. Finscéalta, an Gorta Mór, Cogadh na Saoirse)

Stair níos Leithne (m.sh. An Ré Thionsclaíoch, Fionnachtana, an Dara Cogadh Domhanda)

“Eachtraí a tharla in Éirinn san am atá caite”

Is é seo a dúradar

C.2 Cad a thaitníonn leat faoin Tíreolaíocht/Stair?

A bheith ag foghlaim faoi Éirinn

A bheith ag foghlaim faoi thíortha eile agus faoi chultúir eile

A bheith ag foghlaim faoi iontais an domhain
Topaicí plé

A bheith ag obair le cairde

Leabhair a léamh

Ag breathnú ar fhíseáin

“Is maith liom a bheith ag foghlaim faoi thíortha éagsúla”

A bheith ag foghlaim faoin am atá thart

A bheith ag foghlaim faoi mhiotais, faoi fhinscéalta, agus faoi impireachtaí

A bheith ag foghlaim faoi dhaoine mór le rá

Stair na hEalaíne

Ag féachaint ar phictiúir agus rudaí éagsúla a léamh

Scoileanna san am atá caite

Fionnachtana

“An Chéad Chogadh Domhanda mar go bhfuil spéis agam ann”

C.3. Cad nach dtaitníonn leat faoin Tíreolaíocht agus Stair?

Cleachtaí téacsleabhair

Scribhneoireacht

Ag foghlaim faoin tseanpholaitíocht

Ag foghlaim faoi rudaí atá ar eolas agat cheana

Nuair a bhíonn cúrsaí leamh

“Tá clocha leadránach”

“An chaoi a bhfuair go leor daoine bás”

C4. Na rudaí a bhain leis na ceachtanna **Tíreolaíochta/Staire** ab fhearr leat:

Foghlaim faoi bholcáin

Tuarascálacha a chur i láthair

Úsáid a bhaint as físeáin

Úsáid a bhaint as leabhair

Taighde a dhéanamh le *Chromebook*

Ag dul ar thurais

An Chlochaois

An Gorta Mór

Michael Collins

An Dara Cogadh Domhanda

Ag dul ar thurais

Taighde a dhéanamh le *Chromebook*

C5. Do chuid mianta don **Tíreolaíocht/Stair**?

Níos mó tionscadal a dhéanamh

Cluichí a imirt

Níos lú scríbhneoireachta

Ag breathnú ar fhíseáin

Fíricí a chuardach

Gabh ar thurais

Níos mó amharcfhoghlama

Teangacha nua a fhoghlaim

“Níos mó rudaí idirghníomhacha”

“An méid atá á fhoghlaim agat a fheiceáil san fhíorshaol”

Seo a leanas cuid de na rudaí atá CNCM ag déanamh le haiseolas na bpáistí:

Dúirt na paistí

‘Níos mó turais agus níos mó amharfhoghlaim seachas cloí leis an leabhar den chuid is mó’

‘Cluichí tíreolaíochta’
‘Breathnú ar fhíseáin nó dul chuig áiteanna agus roinnt fíricí a chuardach’

‘Níos mó tuinsceneamh [tionscnamh] a dhéanamh’

‘Cluichí staire a imirt’

‘Teangacha nua a fhoghlaim cosúil le scrípteanna na Lochlannach agus siombail agus uimhreacha na Normannach’

‘Ba bhreá liom a bheith in ann foghlaim faoi conas mar a bhí mo mhuintir anseo romham’

‘An méid atá á fhoghlaim agat san fhíorshaol a fheiceáil’

‘Téigh chuig an Leabharlann Náisiúnta’
‘Níos mó rudaí idirghníomhacha’

Rinneamar

Moltar obair allamuigh agus turais allamuigh i ndrúachtchuraclam an Oideachais Shóisialta agus Imshaoil.

Tá go leor deiseanna do pháistí foghlaim ar bhealaí éagsúla chun beocht a chur sa Stair agus Tíreolaíocht.

Thugamar samplaí agus smaointe do mhúinteoirí maidir leis an gcaoi ar féidir leo foghlaim na bpáistí sa Stair agus Tíreolaíocht a dhéanamh níos spráúla.

Chuireamar san áireamh spás le haghaidh rogha agus foghlaim faoi cheantair áitiúla sa dhrúachtchuraclam don Oideachas Sóisialta agus Imshaoil (OSI)

Ní raibh an CNCM in ann aiseolas gach páiste a chur san áireamh i bpleanáil athfhorbairt an churaclaim OSI. Baineann cuid de na tuairimí a roinneadh le taisteal thar lear agus ní cuid den phleanáil curaclaim iad cinní mar seo.

- ‘chun dul go dtí alán countries’
- ‘taisteal chuig tíortha chun stair na tíre sin a fhoghlaim’
- ‘taisteal chuig tír eile ar feadh seachtaine’

Chomhroinneamar an tuarascáil ar gach rud a dúirt na páistí leis na daoine leis na daoine ar fad a dhéanann cinní faoin méid a fhoghlaimíonn páistí sa bhunscoil.

Anois táimid ag iarraidh ar níos mó daoine, amhail múinteoirí agus tuismitheoirí, a gcuid smaointe a thabhairt dúinn faoin méid atá scríofa againn. Déanfaimid machnamh ar smaointe gach duine sula dtabharfaimid an curaclam Oideachais Shóisialta agus Imshaoil nua chun críche.

